

DOI: <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2023-8-15>

УДК 37.012

Ірина Василівна Холод
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-2816-2082>
кандидат педагогічних наук
доцент кафедри міжкультурної комунікації
та соціально-гуманітарних дисциплін
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»
м. Дніпро, Україна
irena.the.cold@gmail.com

Тетяна Валеріївна Крашеніннікова
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-5284-4043>
кандидат філологічних наук
доцент, завідувач кафедри міжкультурної комунікації
та соціально-гуманітарних дисциплін
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»
м. Дніпро, Україна
tanya.and.dnepr@ukr.net

Ольга Петрівна Негодченко
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-8091-4632>
старший викладач кафедри міжкультурної комунікації
та соціально-гуманітарних дисциплін
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»
м. Дніпро, Україна
n6326944@gmail.com

МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Стаття присвячена розвитку міжкультурної компетентності як однієї із основних компетентностей мовної підготовки здобувачів вищої освіти. Авторами означено поняття міжкультурної компетентності. Подано результати анкетування здобувачів вищої освіти ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет» щодо освітніх умов з формування міжкультурної компетентності в університеті. З метою виявлення ефективних методів формування міжкультурної компетентності, а також визначення методів розвитку міжкультурної компетентності в межах викладання дисциплін «Іноземна мова професійного спрямування» та позааудиторної роботи із здобувачами, здійснювалося опитування слухачів курсів. На основі аналізу отриманих результатів опитування запропоновано пропозиції, які слухачі вважають пріоритетними для розвитку міжкультурної компетентності в освітньому середовищі.

Ключові слова: культура, міжкультурна компетентність, мова міжнародного спілкування, освітні умови, іноземна мова, методи формування компетентності.

Вступ. Формування міжкультурної компетентності є важливим завданням у сучасному світі. Зростаюча глобалізація, міжкультурна взаємодія та міграційні процеси ставлять перед населенням нові виклики та вимагають розвитку компетентностей, які дозволяють ефективно комунікувати з представниками інших культур та адаптуватися до нових культурних середовищ. Міжкультурна компетентність проявляється і у сфері бізнесу, де зустрічі з представниками інших культур стають все більш поширеними. У таких випадках вміння ефективно спілкуватися та взаємодіяти з партнерами з різних культур є ключовим для успішної співпраці. У міжнаціональному співробітництві сформована міжкультурна компетентність збільшує ефективність міжкультурної комунікації, зменшує культурний конфлікт та підвищує культурну толерантність. Крім цього, міжкультурна компетентність є важливою для успішного функціонування в сучасному світі, де культурна диверсифікація стає все більш і більш очевидною.

Великого значення набуває формування міжкультурної компетентності в закладах освіти, важливо створювати сприятливі умови для розвитку міжкультурної компетентності здобувачів на всіх рівнях освіти. Цього можна досягти шляхом використання різних педагогічних технологій та методів, спрямованих на розвиток вмінь та навичок міжкультурної комунікації, урахування культурних різниць у навчальному процесі та створення сприятливого середовища для міжкультурної взаємодії. Корисним і цінним інструментом може виступати створення мовного портфоліо, націлене не лише на покращення результатів іншомовної діяльності студентів, а й на формування їх іншомовної комунікативної компетентності (М. Винарчик, 2020).

Формування міжкультурної компетентності є ключовою компетентністю для студентів-учасників міжнародних програм мобільності, задля ефективного спілкування з представниками інших культур у таких галузях, як бізнес, політика, наука та технології, а також для студентів-практикантів у готелях закордоном. Формування міжкультурної компетентності в закладах освіти допомагає зрозуміти різноманітні культурні підходи, норми та цінності, що допомагає зменшити культурний шок та зруйнувати стереотипи, що часто виникають у процесі міжкультурних взаємодій. Більше того, міжкультурна компетентність сприяє розвитку креативності та інноваційності, оскільки студенти здатні розглядати різні проблеми та завдання з різних культурних позицій та знаходити нові підходи до їх розв'язання.

Теоретичні та практичні аспекти формування міжкультурної комунікативної компетентності у контексті вивчення іноземної мови розроблено та висвітлено у працях зарубіжних науковців:

Майкла Байрама «Навчання та оцінювання міжкультурної комунікативної компетентності», де автор обґрунтовує поняття «міжкультурна компетентність» та суміжні із ним поняття, пропонує авторську модель формування компетентності, зазначає особливості методів та підходів на заняттях з іноземної мови, а також критерії оцінювання рівня сформованості міжкультурної компетентності (М. Byram, 1997);

Мілтона Бенета (1998) «Базові концепти міжкультурної комунікації», де автор відібрав і впорядкував статті в послідовності розвитку, щоб створити послідовну концептуальну картину того, як успішно спілкуватися з іншими культурами. М. Бенет упорядкував окремий розділ із статтями провідних науковців з питань міжкультурної комунікації, серед яких – Дін Барнлунд «Комунікація в глобальному селі», «Сила прихованих відмінностей» Едвард Т. Холл, Томас Кохман «Чорно-білі культурні стилі в плюралістичній перспективі», Едвард К. Стюарт, Джек Даніеліан та Роберт Дж. Фостер «Культурні припущення та цінності», ЛаРей М. Барна «Камені спотикання в міжкультурній комунікації» та інші. Ці статті розкривають концепції міжкультурної комунікації в широкій перспективі, що актуально як для наукових, так і освітніх чи професійних сфер.

Мета статті – визначити значення міжкультурної компетентності в освітньому середовищі, а також окреслити методи до їхнього розвитку у студентів закладів вищої освіти на основі аналізу результатів опитування студентів Дніпровського гуманітарного університету. Розробити методичні поради викладачам іноземної мови щодо методів формування міжкультурної компетентності у студентів закладів вищої освіти.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної та педагогічної літератури щодо формування міжкультурної компетентності; анкетування студентів Дніпровського гуманітарного університету, метод статистики та узагальнення отриманих результатів для майбутнього розроблення педагогічної концепції щодо формування міжкультурної компетентності в умовах закладу вищої освіти.

Міжкультурна компетентність: зміст, сутність та нормативні основи. Основним документом у мовній освіті Європейського Союзу є «Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» (*CEFR – Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*), оскільки він дозволяє зрозуміти рівень мовної компетентності суб'єктів навчання і сприяє розвитку єдиних стандартів мовної освіти в Європі. Цей документ розроблений Радою Європи і вперше опублікований у 2001 році та є рекомендацією для країн-членів Європейського Союзу з приводу мовної освіти і використовується як стандарт для оцінювання та сертифікації мовних знань та навичок в Європі (*Common European Framework, 2001*).

У реформуванні мовної освіти України цей документ став ключовим орієнтиром із 2001 році, коли він вийшов друком українською мовою за наукового редакторства професора С. Ніколаєвої (2003). Нова типова програма з англійської мови професійного спрямування для закладів вищої освіти України укладалася авторами з урахуванням CEFR. Рекомендації описують рівні мовної компетентності від А1 (початковий) до С2 (високий рівень володіння мовою) містять інформацію про знання, уміння та навички до кожного рівня.

Міжкультурна компетентність є важливою складовою мовної компетентності і відображена в CEFR окремим розділом, який називається «Лінгвістична диверсифікація і програма». Згідно з CEFR, міжкультурна компетентність описує здатність взаємодіяти з іншими людьми, які мають різний культурний, мовний та соціальний досвід.

CEFR надає детальний опис сформованості міжкультурної компетентності на різних рівнях мовної компетентності. Так, на початковому рівні (А1 та А2) вимагається здатність розуміти іншу культуру та сприймати відмінності між культурами. На середньому рівні (В1 та В2) вимагається здатність порівнювати та аналізувати різні культури, розуміти і використовувати різні стандарти поведінки та різні способи спілкування в залежності від ситуації. На високому рівні (С1 та С2) вимагається здатність критично мислити про культурні різноманітності та ефективно взаємодіяти з представниками інших культур.

Перш за все, варто окреслити, що ми розуміємо під поняттям «міжкультурна компетентність». У нашому дослідженні «міжкультурна компетентність» – це вміння ефективно взаємодіяти з людьми різних культур і розуміти їхні погляди на світ, цінності, норми та традиції.

Нам імпонує розуміння міжкультурної компетентності Олександра Томаса (Thomas et al., 2010), який зазначає, що міжкультурна компетентність – це демонстрація здатності до розуміння, прийняття та продуктивного використання умов і факторів усвідомлення себе та представників інших культур за умов взаємоадаптації. На думку вченого, межі взаємоадаптації можуть розвиватися від проявів толерантності до несумісних категорій до панування форм взаємодії, заснованої на спільній діяльності чи створенні моделі світосприйняття.

Як зазначалося вище, поняття *міжкультурна компетентність* відображене у наукових пошуках багатьох зарубіжних учених, серед авторських доробок науковців вагомими є праці сучасного британського вченого Майкла Байрама (1997), які стали основою інших наукових проєктів та досліджень. Вчений зазначає, що незалежно від рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності, під час комунікації з представником іншої країни виникає потреба у загальних знаннях світу, що, в певній мірі, включають і знання про країну співрозмовника. Ці знання також означають і культурну обізнаність про власну країну, що є частиною соціальної ідентичності, яка демонструється в комунікації. Фактор міжкультурної взаємодії є так само важливим між представниками різних культур, як і представниками однієї культури. Навіть якщо представники приймаючої країни часто розмовляють рідною мовою, вони потребують такий самий рівень (такого самого рівня) знань, як і іноземці, щоб зрозуміти і встановити відносини між двома культурами (с. 32; с. 41).

Наголосимо на тому, що знання власної національної культури є дуже актуально для українців сьогодні, оскільки це допомагає зберегти та розвивати національну ідентичність, культурну спадщину та традиції. Давня та багата культура України допомагає нам зрозуміти своє місце в світі та покращити співпрацю з іншими культурами. Україна знаходиться на перехресті різних культурних впливів, і знання власної культури допомагає краще зрозуміти та оцінити інші культури, що сприяє побудові довіри та покращанню взаєморозуміння.

На нашу думку, авторська модель формування міжкультурної компетентності Майкла Байрама (1997) із такими складовими, як *знання, уміння, ставлення, освіта* є доцільною для використання в освітньому середовищі. Під цими складниками автор розуміє наступне:

- знання про історичні й сучасні напрями, здобутки й соціальні практики своєї та іншої культури, загальні правила суспільної та міжособистісної інтеракції;

- ставлення до своєї та іншої культури, побудоване на зацікавленості в уникненні культурних стереотипів і готовності долати упередженість у сприйнятті обох культур;

- уміння інтерпретувати й співвідносити документальні матеріали, події зі своєї та іншої культури, дотримуючись етноцентричної світоглядної позиції;
- уміння спостерігати й ідентифікувати культурні артефакти й поведінкові прояви (вербальні й невербальні) у своїй та іншій культурі, а також відповідно корегувати свою комунікацію в умовах реального часу;
- освіта – критична культурна свідомість, що дає змогу об'єктивно й обґрунтовано оцінювати свою та іншу культуру.

Основні результати дослідження та їхнє обговорення. Із метою визначення методів формування міжкультурної компетентності нами були визначені найактуальніші питання та проведено анкетування здобувачів вищої освіти усіх спеціальностей ВПНЗ «Дніпровського гуманітарного університету». В анкетуванні взяло участь 76 студентів усіх курсів освітнього рівня бакалавр та магістр, які навчаються за спеціальностями 053 Психологія, 081 Право, 241 Готельно-ресторанна справа, 242 Туризм і рекреація. Анкета розроблена авторами з метою отримання зворотного зв'язку від студентів щодо діяльності кафедри у напрямку розвитку міжкультурної компетентності під час аудиторних та позааудиторних занять із дисциплін кафедри. Отримано такі результати.

На перше запитання «Які аспекти культури прямо чи опосередковано вивчалися на заняттях із дисциплін «Іноземна мова професійного спрямування», «Ділова іноземна мова», «Академічна іноземна мова» впродовж 2022–2023 навчального року?» 70,7 % респондентів дала відповідь «мова». Проте респонденти мали можливість зазначити кілька аспектів тому 33,3 % респондентів зазначили «традиції, звичаї, державні свята» та 44 % – «етикет, соціальні норми поведінки». Найменшу кількість набрала відповідь «релігія» – 1,3 % (рис. 1).

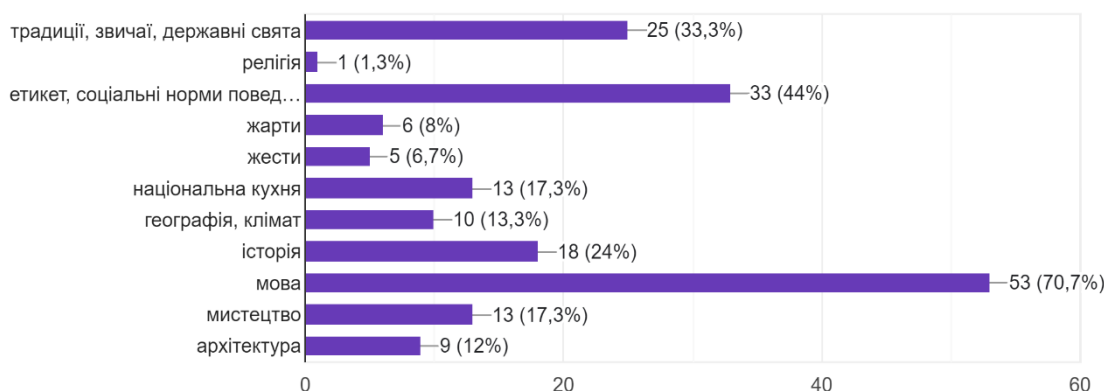

Рис. 1. Рейтинг аспектів культури, які вивчалися на заняттях з іноземної мови (n=75)

Джерело: дані авторів

Наступне питання було «Які лінгвокраїнознавчі заходи, організовані кафедрою міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін Дніпровського гуманітарного університету у 2022–2023 навчальному році Ви вважаєте ефективним методом розвитку культурної обізнаності?». 45 % опитаних дали відповідь – «заходи до Дня Європейських мов», 37,3 % – «заходи до Дня рідної мови», що свідчить про високий рівень організації та проведення цих заходів. Відносно невисокий відсоток засвідчили заходи присвячені Шевченківським дням, проте 1,3 % зазначили, що «всі заходи були важливими і цікавими для студентів, оскільки на таких заходах в ігровій формі краще пізнаються різні аспекти культури» (рис. 2).

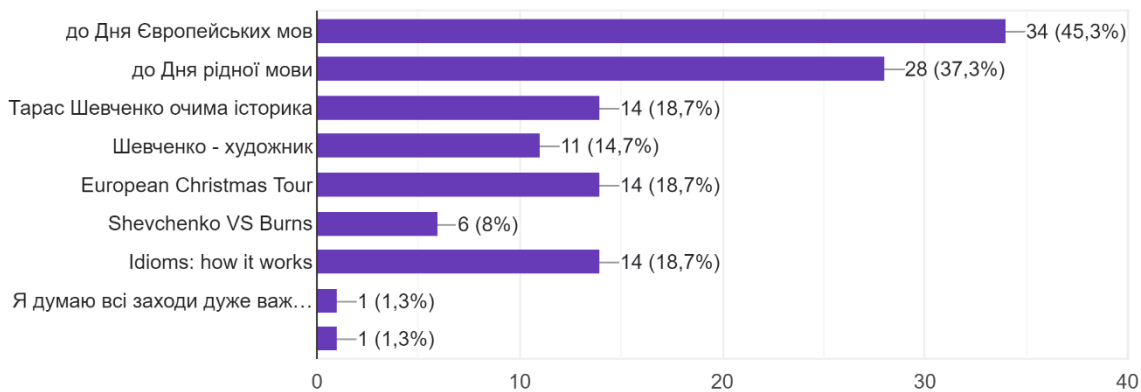

Рис. 2. Рейтинг впливових лінгвокультурних заходів, які проводилися у Дніпровському гуманітарному університеті у 2022–2023 навчальному році (n=75)

Джерело: дані авторів

На питання «Які методи роботи, на Вашу думку, є зручними та ефективними для розвитку міжкультурної компетентності в контексті вивчення іноземних мов?» більшість респондентів (48,7 %) дали відповідь – «фільми, TedTalks». Такі методи, як: «віртуальні екскурсії» – 34,2 %, «ділові ігри» 31,6 % та «рольові ігри» (26,3 %), на думку значного відсотка респондентів, є також ефективними. Найменший відсоток набрала відповідь «інше», де респондент зазначив, що, на його думку, ефективним вважає захід «Idioms – how it works», оскільки там використовувався відеоматеріал із субтитрами та поясненням ідіоматичних виразів (рис. 3).

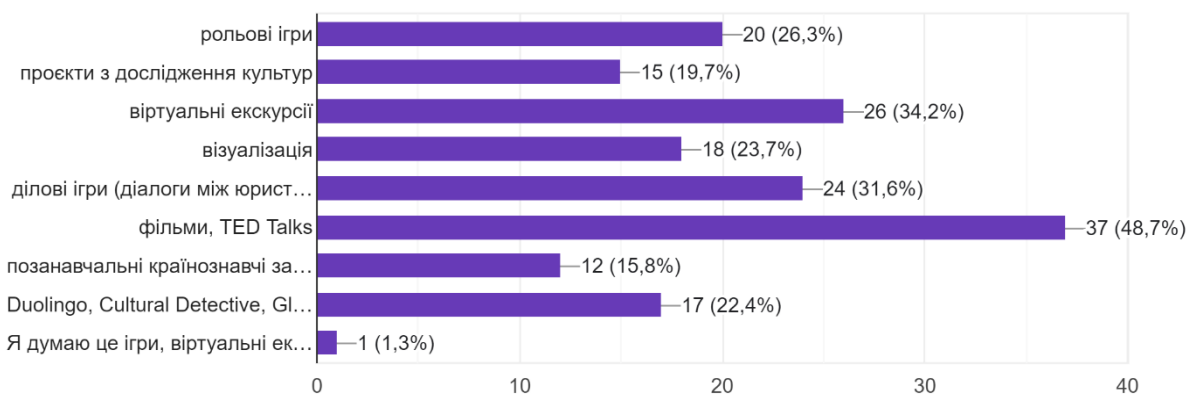

Рис. 3. Найбільш зручні та ефективні методи розвитку міжкультурної компетентності в контексті вивчення іноземних мов (n=76)

Джерело: дані авторів

Останнім питанням нашого дослідження було «Які із аспектів культури Ви вбачаєте за доцільне вивчати на заняттях із дисциплін «Іноземна мова професійного спрямування», «Ділова іноземна мова», «Академічна іноземна мова» в подальшому?». Респонденти самостійно зазначали ті аспекти міжкультурного спілкування, які, на їхню думку, мають вивчатися у закладі вищої освіти. Найчастіше респонденти зазначали наступні аспекти: «традиції», «жести», «визначні місця», «діалект», «сленг», рідше – «одяг», «мистецтво».

За результатами анкетування здобувачів вищої освіти ми виявили те, що ефективними засобами формування міжкультурної компетентності здобувачі вищої освіти вважають такі методи, як рольові ігри, ділові ігри, фільми та TedTalks, а також лінгвокультурні заходи, які проводяться в університеті.

Як зазначено у Рекомендаціях CEFR, використання ігор ролевої взаємодії, ділових ігор, проєктів, взаємовізуалізації та дослідження культур дозволяють розвивати різні аспекти міжкультурної компетентності, такі як розуміння культурних норм та цінностей, ефективне

спілкування, розвиток вміння пристосовуватися до нових культурних середовищ та інше (*Common European Framework*, 2001).

Розглянемо деякі сучасні методи формування міжкультурної компетентності, які використовуються на заняттях з «Іноземної мови професійного спрямування», «Ділової іноземної мови» в Дніпровському гуманітарному університеті. Ми використовуємо методи, зазначені провідним науковцем у цьому питанні Майклом Байрамом у книзі «Навчання та оцінювання міжкультурної комунікативної компетентності» (M. Byram, 1997):

1. Ігри рольової взаємодії можуть допомогти студентам розіграти різні ситуації, які можуть виникнути в культурній взаємодії: ситуації, пов'язані з перекладом, взаємодією з іноземцями та інше.

2. Ділові ігри можуть допомогти студентам зрозуміти: як співіснують інші культури та які є відмінності між ними. Наприклад, студенти можуть грати ролі керівників фірм, що співпрацюють із компаніями з інших країн, щоб досліджувати культурні відмінності та вирішувати поточні проблеми в ході співпраці.

3. Робота над проєктами може допомогти студентам навчитися працювати з людьми різних культур. Наприклад, через процес створення презентації про різні культури, студенти звертатимуть увагу на різноманітність культур та розроблятимуть способи адаптації до них.

4. Взаємовізуалізація допоможе студентам зрозуміти відмінні та спільні риси у культурних взаємодіях. Наприклад, студенти можуть порівнювати різні мистецькі традиції, архітектуру та кулінарію (4).

Зважаючи на освітні умови, які склалися в Україні впродовж останніх років, переважна більшість студентів навчається онлайн. Саме тому студенти можуть вивчати різні аспекти культури самостійно за допомогою Інтернет-ресурсів, використовуючи різноманітні платформи, які допоможуть розвивати міжкультурну компетентність онлайн, на кшталт:

– Duolingo містить вправи на розуміння іншомовних текстів, граматику, лексику та мовленнєву практику, а також він допомагає розвивати мовну міжкультурну компетентність;

– Cultural Detective допомагає користувачам зрозуміти різні культури та стереотипи, які можуть виникати при взаємодії з людьми з інших країн. Додаток містить практичні вправи, які допомагають студентам розвивати навички міжкультурної компетентності;

– Global Me надає користувачам можливість спілкуватися з людьми з інших країн та культур. Користувачі можуть обговорювати різні теми, ділитися досвідом та отримувати поради для ефективної міжкультурної взаємодії;

– CultureMee надає користувачам можливість вивчати різні культури та традиції через відео та інтерактивні вправи. Додаток допомагає розвивати свідомість про культурні різниці та навички міжкультурної комунікації;

– Mind Your Way надає користувачам можливість зосередитися на своїх власних культурних стереотипах та переконаннях, допомагає користувачам зрозуміти власні культурні уявлення та розвивати навички культурної адаптації.

Висновки. Підбиваючи підсумки викладеного вище, можна висловити переконливе ствердження того, що сучасний світ стає все більш глобалізованим, і взаємодія між різними культурами та народами стає все більш важливою. Заклади вищої освіти готують фахівців до роботи в цьому глобалізованому світі, і міжкультурна компетентність стає необхідною навичкою для студентів та випускників закладів вищої освіти.

Проте ми чітко усвідомлюємо, що навчаючи англійської мови як мови міжкультурного спілкування, ми створюємо умови для того, щоб здобувачі вищої освіти незалежно від національної приналежності усвідомлювали себе носіями культури. Залучення студентів до лінгвокультурних заходів різного рівня сприяє ефективному діалогу культур, критичному аналізу культурних подібностей та відмінностей, прийняттю культури іншої країни та розуміння власної.

Заклади вищої освіти мають сприяти формуванню міжкультурної компетентності студентів, пропонуючи різні програми студентської мобільності, відкриваючи можливості для студентських обмінів. Такі програми та заходи допомагають студентам зрозуміти різницю між культурами та налагодити ефективну взаємодію з колегами з різних країн.

Убачаємо за доцільне включити у навчальну програму з дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування», «Ділова іноземна мова» інформацію про культуру не лише носіїв англійської мови, а й інших культур, представники яких можуть користуватися англійською мовою як мовою міжнародного спілкування. Серед дієвих методів формування міжкультурної компетентності, за результатами нашого дослідження, ми рекомендуємо використовувати на заняттях ігри рольової взаємодії, ділові ігри, взаємовізуалізацію та роботу над проектами, а також використовувати Інтернет-ресурси таких платформ: Duolingo, Cultural Detective, Global Me, CultureMee, Mind Your Way.

Перспективи подальших досліджень в означеному напрямку бачимо у розробленні дидактичних технологій навчання міжкультурної комунікації.

Література

- Винарчик М. П. Європейський досвід використання мовного паспорта як інноваційного інструменту фіксування мовних досягнень учнів і студентів. *Науковий журнал Хортицької національної академії. (Серія: Педагогіка. Соціальна робота)* : наук. журн. / [редкол. : В. В. Нечипоренко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : Вид-во комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2020. Вип. 2(3). С. 7–15. DOI : <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2020-3-1>
- Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва. Переклад з англ. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
- Common European Framework of reference for languages: learning, teaching, assessment : Cambridge University Press, 2001, 273 p.
- Bennett, J.M. Basic concepts of intercultural communication. Paradigm, principles, and practices. Intercultural Press. 1998 p.
- Byram, M. Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence. *Multilingual Matters*, 1997. 136 p.
- Handbook of Intercultural Communication and Cooperation: Basic and Areas of Application / Edited by A. Thomas, E. U. Kinash, S. Schroll-Machl. Vandenhoeck and Ruprecht. 2010. 412 p.

References

- Nikolaieva S.Yu. (Ed.). (2003). Common European Framework of reference for languages: learning, teaching, assessment : Lenvit (ukr).
- Common European Framework of reference for languages: learning, teaching, assessment (2001) : Cambridge University Press (eng).
- Bennett, M.J. Basic concepts of intercultural communication. Paradigm, principles, and practices. Intercultural Press. 1998 p.
- Byram, M. (1997). Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence : *Multilingual Matters* (eng).
- Thomas A. , Kinash E. U. , Schroll-Machl S. (Eds.) et al. (2010). Handbook of Intercultural Communication and Cooperation: Basic and Areas of Application : Vandenhoeck and Ruprecht (eng).
- Vynarchyk, M. P. (2020). European experience of using a language passport as an innovative tool for fixing the language achievements of schoolchildren and higher education students *Scientific Journal of Khortytsia National Academy. (Series: Pedagogy. Social Work)* : scientific journal. Publishing house of the Municipal Institution of Higher Education Khortytsia National Educational and Rehabilitation Academy of Zaporizhzhia Regional Council, Iss. 2(3). 7–15. <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2020-3-1> (ukr).

METHODS OF FORMING INTERCULTURAL COMPETENCE IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT

Iryna Kholod, Candidate of Pedagogical Sciences, Assistant Professor of the Department of Intercultural Communication, Social Sciences and the Humanities, Higher Private Educational Institution "Dnipro Humanitarian University", Dnipro, Ukraine, e-mail: irena.the.cold@gmail.com

Tetiana Krasheninnikova, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Intercultural Communication, Social Sciences and the Humanities, Higher Private Educational Institution "Dnipro Humanitarian University", Dnipro, Ukraine, e-mail : tanya.and.dnepr@ukr.net

Olha Nehodchenko, Senior Lecturer at the Department of Intercultural Communication, Social Sciences and the Humanities, Higher Private Educational Institution "Dnipro Humanitarian University", Dnipro, Ukraine, e-mail : n6326944@gmail.com

The article is devoted to the development of intercultural competence as one of the main competencies of students' language training in higher education. The authors defined the concept of intercultural competence. The authors consider the theoretical foundations of intercultural competence in the educational environment, which are outlined in the basic document in the field of language education «Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment». M. Byram's model of intercultural competence development and its components (knowledge, skills, attitudes, and education) are considered in the article.

The analysis of scientific-methodical and pedagogical literature on the formation of intercultural competence is outlined; the survey among students at Dnipro Humanitarian University was made, as well as statistical analysis and generalizing of the obtained results for the future didactic approaches for the development of intercultural competence in a higher education institution.

The article presents the results of the survey among students at Dnipro Humanitarian University regarding the educational conditions for intercultural competence development at the university. To identify effective methods of intercultural competence development, as well as to determine methods of developing intercultural competence within the framework of teaching the disciplines «English for Specific Purposes», «Business English» and extracurricular work with students, a survey of students was conducted. Based on the analysis of the results of the survey, students consider intercultural competence development to be the priority in the educational environment proposed.

Universities should contribute to students' intercultural competence development by offering various student mobility programs, and opening opportunities for student exchanges. Such programs and activities help students to understand the differences between cultures and establish effective interaction with colleagues from different countries.

Keywords: culture, intercultural competence, the language of international communication, educational conditions, foreign language, methods of competence formation.

Авторський внесок кожного із співавторів: Холод І. В. – 33 %, Крашеніннікова Т. В. – 33 %, Негодченко О. П. – 33 %

Стаття надійшла до редакції / Received 27.02.2023

Прийнята до друку / Accepted 31.03.2023

Унікальність тексту 87,4 % (Unicheck ID 1015210181)

© Холод Ірина Василівна, Крашеніннікова Тетяна Валеріївна, Негодченко Ольга Петрівна